

LEOPOLDINA BĂLĂNUȚĂ

Arta actorului

Actorul este un om ca toți ceilalți, dar care poate fi și alți oameni (pe scenă). Această metamorfoză nu poate fi nocivă.

Dar spre deosebire de ceilalți oameni, el nu poate de pildă să fluiere pe stradă, pentru că toată lumea numai pe el îl vede, nu poate să fie niciodată mai neglijent îmbrăcat, cîteodată nu îi se iartă că este văzut cu sacoșa la piață, după ce cu o seară înainte a fost văzut pe scenă, și cei ce nu-l iartă nu-și imaginează că și el trebuie să mănince.

Actorul este cel care dacă face o răceală, părinții lui, care se află în provincie de pildă, află că suferă de o boală incurabilă.

Actorul poate fi cîteodată, peste măsură apreciat de un regizor cu care a lucrat, dar

poate fi și descalificat cîteodată, de același regizor, după ce acesta a văzut cum se face teatrul modern în lume.

Actorul vrea să fie cît mai bun, să fie un actor complet, să grăiască bine pe scenă, să cînte, să danseze, să se bată, să fie mim, să sofeze, să înoate, dar pentru asta trebuiesc multe lucruri, exerciții, răbdare și în primul rînd să se bucure de încrederea că totul se poate învăța și că oricînd e gata să-și însușească noi mijloace de expresie.

Acest lucru cere în orice caz mai mult timp decît timpul ce-l consumă schimbarea unor gînduri sau a unor preferințe.

Actorul este cel care într-o artă de conjunctură, o artă ocazională, astăzi poate să fie cel mai bun într-un gen de roluri, ce se poartă, ca a doua zi, când se poartă alt gen, să fie socotit nul și neavenit.

Amărăciunea asta poate fi evitată când arta este făcută cu știință, cu bună credință, de oameni străini de orice fel de prejudecăți și care urăsc oportunistul în artă.

Actorul este cel care citește în ziar declarația unui regizor român de film, care dorește să facă un mare film numai cu Peter O'Toole sau cu alți mari ai lumii. Actorul însă nu-și poate îngădui să gândească și nici să declare că singurii regizori de film cu care ar trebui să lucreze sînt Antonioni sau Bergman.

În schimb se întîmplă deseori ca actorul să primească oferta prin telefon, să dubleze cu vocea, un actor foarte străin, într-un rol foarte românesc, cu asigurarea reconfortantă însă, că îi va apare numele pe generic.

Actorul este cel care dorește cel mai mult să se realizeze planul de încasări, de nu-

măr spectacole, de număr spectatori — chiar dacă publicul nu vrea să mai vină la teatru...

Actorul vrea să slujească dramaturgia originală, considerînd acest lucru o onoare și o necesitate pentru un actor român, dar cu toată dăruirea, puterea de muncă, probitatea de care este capabil, riscă de multe ori să nu-și facă norma: dacă un regizor face un spectacol cu o piesă românească și cu încă o piesă, indiferent cît se joacă și-a făcut norma într-o stagiune, teatrul de asemenea.

Se presupune că un actor pentru a face un lucru de bună calitate, trebuie să lucreze un singur rol mare pe stagiune. Și joacă într-o piesă românească. Și se muncește mult și iese un spectacol bun, dar de cele mai multe ori publicul nu dă năvală, și-atunci în mod fatal spectacolul se programează rar, în cel mai bun caz o dată pe săptămînă. Și atunci actorul riscă să aibă 4 spectacole pe lună cînd i-ar trebui 6 sau 8 sau 12, pentru a se achita de sarcinile minimale.

Dar peste toate aceste lucruri și alte cîteva, arta actorului rămîne o artă de o rară noblete cu culmi de sublim.

*Moment buf dintr-un spectacol commedia dell'arte (1729):
„Răpirea Isabellei”*

